

Les 1 Na de gouden eeuw

- Rond 1800 was er minder handel in Nederland. De gouden eeuw was voorbij.
- De regenten hadden de macht. Zij werden rijker door corruptie.
- De regenten gingen zich steeds deftiger gedragen. Ze volgden de Franse mode en regels.
- In de zomer woonden de regenten met hun familie in buitenhuizen. Daar was altijd veel te doen.

Les 2 Revolutie

- Steeds meer mensen waren tegen de stadhouder. Ze noemden zich patriotten.
- Andere mensen steunden de stadhouder. Zij noemden zich Oranjegezinden.
- De patriotten en Oranjegezinden vochten tegen elkaar.
- De leiders van de patriotten vluchtten naar Frankrijk.
- In 1789 namen Franse burgers de macht over tijdens de Franse Revolutie.

Les 3 Een Franse tijd

- De gevluchte patriotten trokken met Franse soldaten naar Nederland. Ze stichtten de Bataafse Republiek.
- Tijdens de Bataafse Republiek veranderde er veel.
- De Fransen bemoeiden zich met het bestuur van de Republiek.
- Keizer Napoleon van Frankrijk maakte van Nederland eerst een koninkrijk. Zijn broer Lodewijk werd koning.
- Napoleon ontsloeg Lodewijk, omdat deze de handel met Engeland toestond. Nederland werd een provincie van Frankrijk.

Thema 2 De Franse tijd

Samenvatting

Na de gouden eeuw

In de achttiende eeuw was de Nederlandse Republiek niet meer het rijkste land ter wereld. Nederlandse schepen verloren steeds vaker zeeslagen en Engeland en Frankrijk dreven meer handel dan Nederland. Minder handel betekende minder werk. Er stonden pakhuizen leeg en werkplaatsen moesten sluiten. Maar de regenten waren nog steeds rijk en machtig. Sommige regenten waren corrupt. Ze gebruikten belastinggeld van burgers voor zichzelf en kochten en verkochten banen voor hun familieleden. De regenten gingen zich steeds deftiger gedragen. Ze volgden de Franse mode en ze hielden zich aan de etiquette. Die regels vertelden hoe ze zich moesten gedragen, bijvoorbeeld tijdens het eten of hoe ze iemand moesten begroeten. In de zomer woonden de regenten in buitenhuizen met hun familie, daar deden ze van alles: ze leerden Frans, maakten muziek en schreven gedichten. Ze reden paard, wandelden en gaven grote feesten.

Revolutie

Veel mensen protesteerden tegen de stadhouder. Zij noemden zich de patriotten. Er waren ook mensen die de stadhouder juist steunden. Dat waren de Oranjegezinden. Veel burgers vonden dat stadhouder Willem V niet genoeg voor de Republiek deed. De patriotten vonden dat de Bataven het eerste echte volk in Nederland was geweest. Edelman Joan van der Capellen was een patriot die vond dat je een slechte regering mocht ontslaan en dat iedereen mee mocht doen aan verkiezingen. De Oranjegezinden vonden juist dat de stadhouder meer te zeggen moest krijgen, zodat hij zijn werk beter kon doen. De patriotten en de Oranjegezinden gingen pamfletten en kranten uitdelen om hun ideeën bekend te maken. Maar de patriotten en de Oranjegezinden raakten met elkaar in gevecht. Willem V vluchtte van Den Haag naar Nijmegen. Wilhelmina, de vrouw van Willem V, vond hem een lafaard. Ze reed in een koets naar Den Haag. Daar werd ze tegengehouden door de patriotten. Wilhelmina vroeg toen haar broer, de koning van Pruisen, om te helpen. Hij stuurde een leger en de patriotten vluchtten naar Frankrijk. In Frankrijk vonden de Franse burgers ook dat iedereen vrij moest zijn om te zeggen wat je wilde, iedereen dezelfde rechten zou moeten hebben en dat de mensen moesten samenwerken. De Fransen noemden dat Vrijheid, Gelijkheid en Broederschap. In 1789 richtten de burgers een volksvertegenwoordiging op. Dat wilde de koning niet en hij zette zijn leger in. De bestorming van de Bastille, een gevangenis, was het begin van de Franse revolutie. Daarna werd er een nieuwe regering gekozen en bleef de koning aan de macht. De afspraak was dat hij moest luisteren naar de gekozen regering.

Een Franse tijd

Zes jaar na de Franse revolutie trokken de Bataven (de patriotten) met Franse soldaten en burgers Nederland binnen. De mensen stonden te juichen! De stadhouder vluchtte naar Engeland. Hij wist niet wat de Bataven voor plannen hadden en de Fransen hadden hun eigen koning vermoord. De nieuwe bestuurders stichtten de Bataafse Republiek. Net als in Frankrijk kregen de gewone mensen meer macht. Er veranderde veel. Het hele land kreeg dezelfde wetten. Voortaan gebruikte ook iedereen dezelfde munten om mee te betalen. Iedereen mocht ook zelf weten wat ze geloofden. Omdat de leiders van de Bataafse Republiek vonden dat iedereen werk moest hebben, maakten ze veel plannen waar werkers voor nodig waren. Toen Napoleon in Frankrijk aan de macht kwam, bemoeide hij zich ook met Nederland. Nederland werd een koninkrijk. Hij stuurde zijn broer om in Nederland koning te zijn. Maar Lodewijk Napoleon liet de Nederlanders handelen met Engeland, terwijl Napoleon dat verboden had. Lodewijk Napoleon werd ontslagen en Nederland werd een provincie van Frankrijk.

STAP 2 Begrippen

corrupt

De regenten waren corrupt. Ze gebruikten belastinggeld voor zichzelf. Of ze trokken mensen voor in ruil voor geld.

etiquette

Regels die bepalen hoe je je moet gedragen.

buitenhuis

Een extra huis op het platteland. Regenten woonden er alleen in de zomer.

Willem V

De laatste stadhouder van Nederland. Hij vluchtte naar Engeland toen de Fransen met de Bataven Nederland binnentrokken.

patriotten (Bataven)

Een groep mensen die Nederland wilde veranderen. Ze wilden meer macht aan het volk geven. Ze vochten tegen de Oranjegezinden en moesten vluchten naar Frankrijk. Patriotten noemden zich ook Bataven.

Oranjegezinden

Regenten en andere burgers die stadhouder Willem V steunden. Ze noemden zich Oranjegezinden omdat Willems achternaam Van Oranje was. Ze vochten tegen de patriotten.

volksvertegenwoordiging

Groep mensen die namens het volk meebeslist over nieuwe wetten. Ook controleert de volksvertegenwoordiging hoe het land bestuurd wordt.

Fransen Revolutie

Een revolutie is een snelle verandering. Tijdens de Franse Revolutie zette het volk de koning af. Daarna was het volk de baas in Frankrijk.

Bataafse Republiek

De tijd waarin er geen stadhouder was en het gewone volk de baas was in Nederland.

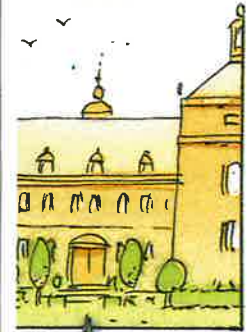
Napoleon

Een generaal in het Franse leger. Hij nam na de Franse Revolutie de macht over en maakte zichzelf keizer van Frankrijk. Hij veroverde een groot deel van Europa en veranderde veel in Nederland.

Ga naar **STAP 2** in je werkboek.

GEN. IN DE ZOMER
SUITENHUIZEN.

EEN LODEWIJK.
PROVINCIE
IK.

STAP 1 in je werkboek.

1000

1500

1600

1700

1800

1900 1950

nu